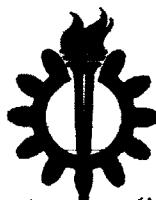

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ۚۖۖۖ

دانشگاه علم و صنعت ایران

دانشکده مهندسی برق

۱۳۸۰ / ۸ / ۳۰

دانشگاه علم و صنعت ایران
دانشکده مهندسی برق

رديابي چشمی اهداف مبتنی بر آنالیز سیگنال های چشمی (EOG) جهت ارتباط انسان با کامپیوتر

۰۱۳۷۸۹

علیرضا اخبارده

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته مهندسی پزشکی، گرایش بیوالکتریک

استاد راهنما:

دکتر عباس عرفانیان امیدوار

اردیبهشت ۸۰

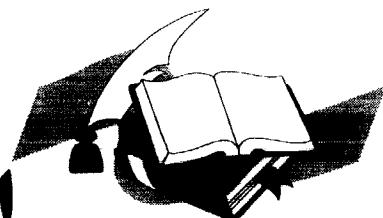
۳۷۱۷۲

تقدیم به پدر و مادر عزیزم

و با تشکر از راهنماییهای استاد

ارجمند دکتر عباس

عرفانیان امیدوار

چکیده

ارتباط انسان با ماشین و بویژه با کامپیوتر، از دیرباز مطرح بوده و ابزار ارتباطی مختلفی مانند صفحه کلید، دسته بازی، موشواره و غیره برای این منظور طراحی و ساخته شده است. با توجه به اینکه افراد ناتوان قادر به استفاده از این ابزار نیستند، لذا نیاز به طراحی ابزار خاصی برای آنها می باشد. برای این منظور ابزارهای نوری و مکانیکی مختلفی طراحی و ساخته شده اند که به دلیل پیچیدگی و گرانی در عمل مورد استقبال قرار نگرفته‌اند. در سال‌های اخیر، استفاده از سیگنال‌های حیاتی به عنوان یک ابزار ارتباطی مطرح شده‌اند. یکی از این سیگنال‌ها، سیگنال چشمی است. در اطراف چشم می‌توان یک فعالیت الکتریکی را ثبت کرد که میزان تغییرات آن با اندازه حرکت چشم مناسب است. در حقیقت یک اختلاف پتانسیل مابین قرنیه و بخش خلفی چشم وجود دارد. این اختلاف پتانسیل باعث ایجاد میدان الکتریکی در اطراف چشم می‌شود که با استفاده از الکترودهای سطحی در اطراف چشم قابل ثبت است. چنین سیگنالی الکترواکلوگرام (EOG) نامیده می‌شود. مشخصات این سیگنال بستگی به میزان و جهت حرکت کره چشم دارد. امروزه تشخیص میزان و جهت حرکت کره چشم از روی این پتانسیل‌ها موضوع یکی از تحقیقات را در زمینه ارتباط انسان با ماشین تشکیل می‌دهد و با توجه ارزان قیمت بودن و ثبت آسان سیگنال الکترواکلوگرام، استفاده از آن مورد توجه قرار گرفته است.

در این پژوهه برای اولین بار از شبکه‌های عصبی جهت تشخیص حرکات مختلف چشم از روی سیگنال الکترواکلوگرام استفاده شده است. برای این منظور از شبکه‌های عصبی پس انتشار خطأ، شبکه مبتنی بر توابع شعاعی (RBF) و ساختارهای مختلف نظریه تشدید ورقی (ART) استفاده کرده ایم. تشخیص حرکت از سیگنال الکترواکلوگرام در حقیقت یک مساله طبقه‌بندی است. یکی از مسائل مهم در طبقه‌بندی، استخراج ویژگیهای سیگنال است. در این پژوهه از میانگین، پراش، تیزی، حداقل، نقاط منفرد و ضرایب پاره موج سیگنال الکترواکلوگرام به عنوان ویژگیهای سیگنال الکترواکلوگرام استفاده شده است و نتایج بدست آمده از آنها با هم مقایسه شده‌اند. شبکه‌های عصبی در مقابل تغییرات و آرتیفکت‌ها مقاوم بوده و قادر به کلاس‌بندی حرکات مختلف چشم با دقت بالائی هستند. برای آموزش و امتحان کارآیی شبکه‌ها، آزمایشات مختلفی در شرایط کاملاً طبیعی بر روی انسان انجام گرفته است (چهار فرد: فرد اول چهار روز، فرد دوم دو روز، فرد سوم و چهارم هر کدام یک روز). به منظور اخذ سیگنال الکترواکلوگرام، یک ثبت‌کننده چهار کاناله در آزمایشگاه بیو الکتریک دانشگاه علم و صنعت طراحی و ساخته شده است. برای ثبت حرکات چشم، چهار الکترود در چهار سمت چشم، یک الکترود به عنوان مرجع در وسط پیشانی و یک الکترود به عنوان زمین در لاله گوش سمت راست قرار داده می‌شوند.

در این پژوهه به منظور بررسی نحوه عملکرد و کارائی شبکه‌های عصبی به هنگام حرکات مختلف چشم، چهار نوع هدف متحرک در نظر گرفته شده است که عبارتند از: حرکات متواالی مابین دو هدف، حرکات متواالی مابین چهار هدف، حرکات تصادفی مابین چهار هدف و حرکات تصادفی مابین شش هدف. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که شبکه‌های عصبی با دقت بالائی قادر به تشخیص این اهداف می‌باشد. به طور خلاصه نتایج زیر بدست آمده است :

حرکات چپ و راست چشم (۲ حالت حرکتی) را می‌توان از روی سیگنال EOG با دقت ۱۰۰٪ تشخیص داد.

حرکات چپ، راست، بالا و پائین چشم (۴ حالت حرکتی) را می‌توان از روی سیگنال EOG با دقت بالای ۹۸٪ تشخیص داد.

حرکات تصادفی چشم مابین ۴ هدف (۱۶ حالت حرکتی که در ۱۲ حالت همپوشانی وجود دارد) را به طور متوسط با دقت حدود ۸۰٪ تشخیص می‌دهد.

حرکات تصادفی چشم مابین ۶ هدف (۳۶ حالت حرکتی که در ۲۶ حالت همپوشانی وجود دارد) را به طور متوسط با دقت حدود ۶۵٪ تشخیص می‌دهد.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: مقدمه

۱	یک ردیاب چشمی واسط بین کامپیوتر و انسان.....
۴	۱-۲ موشواره چشمی برای بیماران ناتوان حرکتی.....
۵	۱-۳ موشواره چشمی به عنوان یک وسیله ارتباطی.....
۷	۱-۴ بسط یک اشاره گر چشمی.....
۹	۱-۵ هدف از انجام پروژه.....

فصل دوم: سیگنال های چشمی و منشاء آنها

۱۱	۲-۱ مقدمه.....
۱۳	۲-۲ تغییرات الکتریکی قابل ثبت در اطراف چشم- الکترورتینوگرام.....
۱۳	۲-۲-۱ تاریخچه توسعه الکترورتینوگرافی.....
۱۵	۲-۲-۲ منشأ الکترورتینوگرام.....
۱۶	۲-۲-۳ تحلیل پاسخ.....
۱۷	۲-۲-۴ پتانسیل نوسانی.....
۱۸	۲-۲-۵ پتانسیل زودرس گیرنده (ERG).....
۱۹	۲-۲-۶ تغییرات در ERG طبیعی.....
۱۹	۲-۲-۷ انواع الکترورتینوگرام طبیعی.....
۲۲	۲-۳ الکترواکلوگرام (EOG).....
۲۴	۲-۳-۱ تحریکات نوری و الکترواکلوگرام (رابطه الکترورتینوگرام و الکترواکلوگرام).....
۲۵	۲-۳-۲ حرکات چشم و الکترواکلوگرام.....
۲۶	۲-۳-۳ آرتیفیکت های مؤثر بر سیگنال EOG.....

فصل سوم: روال آزمایش

۲۷	۳-۱ مقدمه.....
۲۷	۳-۲ طراحی سیستم ثبت سیگنال EOG.....
۲۸	۳-۲-۱ طبقه رابط بین الکترودها و پوست صورت.....
۲۹	۳-۲-۲ طبقه پیش تقویت (Pre Amplifier Stage).....
۲۹	۳-۲-۳ طبقه حذف مؤلفه های در محدوده فرکانس dc (High pass Filter).....
۳۰	۳-۲-۴ طبقه حذف تداخلات برق شهر و تداخلات مغناطیسی.....
۳۱	۳-۲-۵ طبقه تقویت نهایی (Post amplifier stage).....
۳۱	۳-۲-۶ طبقه ایزولاسیون (Isolation stage).....
۳۲	۳-۲-۷ مبدل آنالوگ به دیجیتال.....
۳۳	۳-۲-۸ نرم افزار کامپیوتری اخذ سیگنال EOG.....

۳۳	۳-۳ ارزیابی سیستم طراحی شده اخذ سیگنال های چشمی
۳۷	۳-۴ مشخصات سیستم اخذ سیگنال EOG
۳۷	۳-۵ بررسی سیگنال های EOG اخذ شده با سیستم ساخته شده
۳۹	۳-۶ حذف نویز و آرتیفکت های موجود بر روی سیگنال EOG ذخیره شده
۳۹	۳-۶-۱ عوامل موثر در ایجاد نویز و آرتیفکت ها
۴۰	۳-۶-۲ حذف آرتیفکت های DC از روی سیگنال EOG
۴۲	۳-۶-۳ حذف چشمک ها از روی سیگنال EOG
۴۴	۳-۷ روال آزمایش

فصل چهارم: مروری بر نظریه و مبانی تبدیل پاره موج

۵۱	۴-۱ مقدمه
۵۲	۴-۲ تبدیل پاره موج: یک آنالیز چند دقی
۵۶	۴-۳ معیارهای انتخاب پاره موج
۵۷	۴-۳-۱ ممانهای محو شده
۵۷	۴-۳-۲ منظم بودن پاره موج
۵۸	۴-۳-۳ اندازه تکیه گاه
۵۸	۴-۳-۴ رابطه بین معیارهای انتخاب پایه های پاره موج
۵۹	۴-۴ پاره موج های Daubechies, Shannon, Meyer, Battle-Lemarie
۵۹	۴-۴-۱ پاره موج Shannon
۵۹	۴-۴-۲ پاره موج Meyer
۶۰	۴-۴-۳ پاره موج Haar
۶۱	۴-۴-۴ پاره موج های Battle-Lemarie
۶۲	۴-۴-۵ پاره موج های تکیه گاه فشرده Daubechies
۶۳	۴-۵ پیاده سازی الگوریتم هرمی بر روی یک سیگنال نمونه: سیگنال چرب خطی
۶۴	۴-۶ نتیجه گیری

فصل پنجم: طبقه بندی سیگنال های چشمی با استفاده از شبکه عصبی پس انتشار خط

۶۹	۵-۱ مقدمه
۶۹	۵-۲ شبکه عصبی پس انتشار خط
۶۹	۵-۲-۱ ساختار شبکه پس انتشار خط
۷۱	۵-۲-۲ الگوریتم پس انتشار خط
۷۲	۵-۳ استخراج ویژگی های سیگنال EOG
۷۲	۵-۳-۱ میانگین - پراش - تیزی
۷۳	۵-۳-۲ مقادیر منفرد
۷۳	۵-۳-۳ حداکثر - حداقل - میانگین

۷۴	۵-۳-۴ ضرایب پاره موج چند دقی
۷۵	۴ طبقه بندی سیگنال های الکترواکلوگرام با استفاده از شبکه عصبی انتشار خطأ
۷۵	۵ نتایج با شبکه عصبی پس انتشار خطأ
۷۵	۵-۵-۱ تشخیص حرکات متوالی ما بین دو گوشة بالای صفحه تصویر
۷۷	۵-۵-۲ تشخیص حرکت های متوالی مابین چهار گوشة صفحه تصویر
۷۹	۵-۵-۳ تشخیص حرکات تصادفی از ۴ هدف به یکدیگر
۸۶	۵-۵-۴ تشخیص حرکات تصادفی از ۶ هدف به یکدیگر
۹۰	۵-۵-۵ تشخیص حرکات چشم با استفاده از ضرایب پاره موج سیگنال EOG
۲۰	۵-۵-۵-۱ بررسی تاثیر استفاده از پاره موج دوبیس ۴ و ۲۰
۹۰	در تشخیص حرکات تصادفی ما بین ۴ هدف
۲۰	۵-۵-۵-۲ بررسی تاثیر استفاده از پاره موج دوبیس ۴ و ۲۰
۹۴	در تشخیص حرکات تصادفی ما بین ۶ هدف
۹۸	۵-۶ بحث و نتیجه گیری

فصل ششم: طبقه بندی سیگنال های چشمی با استفاده از شبکه عصبی RBF

۱۰۱	۶-۱ مقدمه
۱۰۱	۶-۲ شبکه عصبی RBF
۱۰۱	۶-۲-۱ ساختار شبکه عصبی RBF
۱۰۲	۶-۲-۲ روش یادگیری گرادیان تصادفی
۱۰۳	۶-۳ طبقه بندی سیگنال EOG با استفاده از شبکه RBF
۱۰۴	۶-۴ نتایج با شبکه عصبی RBF
۱۰۴	۶-۴-۱ تشخیص حرکات متوالی ما بین دو هدف
۱۰۶	۶-۴-۲ تشخیص حرکت های متوالی مابین چهار هدف
۱۰۷	۶-۴-۳ تشخیص حرکات تصادفی ما بین ۴ هدف
۱۱۳	۶-۴-۴ تشخیص حرکات تصادفی مابین ۶ هدف
۱۱۷	۶-۵ بحث و نتیجه گیری

فصل هفتم: طبقه بندی سیگنال های چشمی با استفاده از نظریه تشدید و فقی

۱۲۰	۷-۱ مقدمه
۱۲۰	۷-۲ شبکه عصبی ART
۱۲۰	۷-۲-۱ معرفی ساختار عمومی شبکه های عصبی نوع ART
۱۲۴	۷-۲-۲ توصیف ساختار شبکه های ART مورد استفاده در این تحقیق
۱۳۰	۷-۴ مقایسه کارآیی دسته بندی شبکه های ART
۱۳۱	۷-۴-۱ دسته بندی دوبعدی با ART فازی
۱۳۳	۷-۴-۲ خوبه بندی دوبعدی با استفاده از شبکه های نوع ART-2A

۷-۵ رمز گذاری کلاس های تولید شده توسط شبکه های ART به کلاس های مطلوب..	۱۳۵
۷-۶ طبقه بندی سیگنال های الکترو اکلوگرام با استفاده از شبکه های ART	۱۳۶
۷-۶-۱ تشخیص حرکات تصادفی ما بین ۴ هدف.....	۱۳۶
۷-۶-۲ تشخیص حرکات تصادفی از ۶ هدف به یکدیگر.....	۱۴۱
۷-۷ بحث و نتیجه گیری.....	۱۴۷
فصل هشتم: نتیجه گیری و پیشنهادات	
۸-۱ مقدمه.....	۱۵۲
۸-۲ کارآیی شبکه های عصبی مختلف در تشخیص حرکات متوالی چشم.....	۱۵۳
۸-۳ کارآیی شبکه های عصبی مختلف در تشخیص حرکات تصادفی چشم.....	۱۵۴
۸-۴ مقایسه کارآیی شبکه های عصبی مختلف در تشخیص حرکات مختلف چشم.....	۱۵۷
۸-۵ پیشنهادات.....	۱۶۱

ضمائمه

واژه گان.....	۱۶۳
مراجع.....	۱۶۷
مقاله ارائه شده در کنفرانس بین المللی کامپیوتر ۱۳۷۹ (دانشگاه اصفهان).....	۱۶۹
شمای کلی سخت افزار.....	۱۷۷

فهرست اشکال

عنوان

صفحه

شکل ۱-۱) منوهای 2×3 و نحوه حرکت نشانه جهت کالیبراسیون.....	۲
شکل ۱-۲) نحوه نصب الکترودها.....	۲
شکل ۱-۳) نمودار کارآبی برای حالت های حرکتی (۱) تا (۸).....	۴
شکل ۱-۴) ساختار سیستم.....	۵
شکل ۱-۵) محل نصب الکترودهای دو قطبی.....	۶
شکل ۱-۶) مسیر حرکت نشانگر و سیگنال EOG متناسب با آن.....	۷
شکل ۱-۷) اشاره گر چشمی و نحوه تجزیه صفحه کامپیوتر به شش منوی افقی.....	۸
شکل ۱-۸) سیگنال EOG و نحوه محاسبه رابطه آن با موقعیت مطلوب.....	۸
شکل ۱-۹) نحوه کالیبراسیون دوره ای سیستم اشاره گر.....	۸
شکل ۱-۱۰) دقت سیستم اشاره گر چشمی در حالت سر ثابت و حرکت سر آزاد.....	۹
شکل ۲-۱) بافت های تشکیل دهنده کره چشم انسان.....	۱۳
شکل ۲-۲) یک ERG دو فازه.....	۱۵
شکل ۲-۳) مولفه های سازنده ERG.....	۱۵
شکل ۲-۴) تولید شده توسط یک بارقه نوری.....	۱۶
شکل ۲-۵) مقایسه ERG چشم گربه و قورباغه.....	۱۸
شکل ۲-۶) سیگنال الکترواکلوگرام در محیط تاریک و محیط روشن.....	۲۳
شکل ۲-۷) نحوه نصب الکترودها برای ثبت سیگنال الکترواکلوگرام.....	۲۶
شکل ۳-۱) نمودار سیستم ثبت سیگنال EOG.....	۲۸
شکل ۳-۲) ساختار طبقه پیش تقویت سیگنال EOG.....	۳۰
شکل ۳-۳) فیلتر بالاگذر پسیو با ثابت زمانی $RC = 0.15$	۳۰
شکل ۳-۴) فیلتر ناچ برق شهر با استفاده از MF10.....	۳۱
شکل ۳-۵) ساختار طبقه تقویت نهائی با بهره متغیر.....	۳۲
شکل ۳-۶) ساختار طبقه ایزولاسیون.....	۳۲
شکل ۳-۷) پاسخ فرکانسی سیستم اخذ سیگنال EOG.....	۳۵
شکل ۳-۸) رابطه بین ورودی و خروجی یک کانال تقویت سیستم اخذ سیگنال EOG.....	۳۶
شکل ۳-۹) نویز معادل یک کانال تقویت سیستم اخذ سیگنال EOG.....	۳۶
شکل ۳-۱۰) نحوه نصب الکترودها.....	۳۸
شکل ۳-۱۱) دو نمونه سیگنال EOG (خام) ناشی از حرکات چپ و راست چشم.....	۳۸
شکل ۳-۱۲) دو نمونه سیگنال EOG (خام) ناشی از حرکات چپ، راست، بالا و پائین چشم.....	۳۹
شکل ۳-۱۳) سیگنال های EOG ناشی از حرکات چپ و راست چشم.....	۳۹
شکل ۳-۱۴) سیگنال EOG به هنگام خیره شدن به یک نقطه و حرکت دادن سر به مقدار ناچیز.....	۴۱

شکل ۳-۱۵) سیگنال EOG به هنگام خیره شدن به یک نقطه و حرکت دادن سر به مقدار زیاد.....	۴۱
شکل ۳-۱۶) سیگنال EOG به هنگام حرکت دادن سر به مقدار زیاد و در جهات مختلف.....	۴۲
شکل ۳-۱۷) سیگنال EOG به هنگام حرکت های متوالی چپ و راست.....	۴۳
شکل ۳-۱۸) سیگنال EOG حاوی چند چشمک.....	۴۳
شکل ۳-۱۹) سیگنال EOG ناشی از حرکات متوالی مابین گوشه های چپ و راست صفحه تصویر....	۴۳
شکل ۳-۲۰) سیگنال EOG ناشی از حرکات متوالی مابین گوشه های چپ و راست صفحه تصویر....	۴۵
شکل ۳-۲۱) حالت های حرکتی و اهداف متحرک مورد استفاده در این تحقیق.....	۴۷
شکل ۳-۲۲) سیگنال EOG به هنگام حرکت های چپ و راست چشم.....	۴۸
شکل ۳-۲۳) سیگنال EOG به هنگام حرکت های چپ، راست، بالا و پائین چشم.....	۴۹
شکل ۳-۲۴) سیگنال EOG به هنگام حرکت های تصادفی مابین چهار هدف.....	۴۹
شکل ۳-۲۵) سیگنال EOG به هنگام حرکت های تصادفی مابین شش هدف.....	۴۹
شکل ۴-۱) الگوریتم تولید سیگنال های درشت و جزئی (به ترتیب C_2^f و D_2^f).....	۵۶
شکل ۴-۲) پاره موج Shannon و طیف آن.....	۵۹
شکل ۴-۳) پاره موج Meyer و طیف آن.....	۶۰
شکل ۴-۴) اسپلاین کلاه مکزیکی و طیف آن.....	۶۱
شکل ۴-۵) پاره موج Battle-Lemarie کلاه مکزیکی.....	۶۲
شکل ۴-۶) پاره موج Battle-Lemarie خطی.....	۶۳
شکل ۴-۷) پاره موج Daubehies برای $p=2,3,4$	۶۴
شکل ۴-۸) سیگنال چرب خطی.....	۶۴
شکل ۴-۹) ضرایب ریز و درشت سیگنال چرب خطی.....	۶۵
شکل ۴-۱۰) ضرایب ریز و درشت سیگنال چرب خطی در مقیاس های مختلف.....	۶۶
شکل ۴-۱۱) ضرایب ریز و درشت سیگنال چرب خطی در مقیاس های مختلف.....	۶۷
شکل ۵-۱) ساختار شبکه پس انتشار خطای چند لایه.....	۷۰
شکل ۵-۲) الگوریتم تولید سیگنال های درشت و جزئی (به ترتیب C_2^f و D_2^f).....	۷۴
شکل ۵-۳) منحنی یادگیری شبکه پس انتشار خطای در هنگام آموزش دو حرکت چشم.....	۷۶
شکل ۵-۴) منحنی یادگیری شبکه پس انتشار خطای در هنگام آموزش چهار حرکت.....	۷۸
شکل ۵-۵) حالت های ممکنه در حرکات تصادفی مابین چهار هدف.....	۷۹
شکل ۵-۶) نمودار ساختارهای مورد استفاده در این تحقیق جهت طبقه بندی سیگنال EOG.....	۸۰
شکل ۵-۷) حالت های ممکنه در حرکات تصادفی مابین چهار هدف.....	۸۸
شکل ۶-۱) ساختار شبکه RBF.....	۱۰۲
شکل ۶-۲) منحنی یادگیری شبکه RBF در هنگام آموزش حرکتهای چپ و راست چشم.....	۱۰۵
شکل ۶-۳) منحنی یادگیری شبکه RBF در هنگام آموزش چهار حرکت چشم.....	۱۰۷
شکل ۷-۱) پردازش الگو بوسیله شبکه ART.....	۱۲۱

..... ۱۲۳	شکل ۷-۲ شبکه یادگیری رقابتی
..... ۱۲۳	شکل ۷-۳ بیان ساده شده شبکه شکل (۷-۲)
..... ۱۲۴	شکل ۷-۴ نمودار شبکه ART
..... ۱۲۴	شکل ۷-۵) در ART 2A میزان شباهت با استفاده از زاویه مابین بردار ورودی و بردار R^W اندازه گیری می شود
..... ۱۳۲	شکل ۷-۶) کارآیی خوش بندی دو بعدی شبکه ART فازی
..... ۱۳۳	شکل ۷-۷) مرز های خوش بندی در ART 2A-E
..... ۱۳۴	شکل ۷-۸) مقایسه کارآیی خوش بندی دو بعدی نسخه های مختلف شبکه ART 2A
..... ۱۵۷	شکل ۸-۱) در صد تشخیص صحیح حرکات چشم، با استفاده از شبکه پس انتشار خط
..... ۱۵۸	شکل ۸-۲) در صد تشخیص صحیح حرکات مختلف چشم، با استفاده از شبکه RBF
..... ۱۵۹	شکل ۸-۳) در صد تشخیص صحیح حرکات مختلف چشم، با استفاده از شبکه ART فازی
..... ۱۵۹	شکل ۸-۴) در صد تشخیص صحیح حرکات مختلف چشم، با استفاده از شبکه ART-2A
..... ۱۶۰	شکل ۸-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات مختلف چشم، با استفاده از شبکه ART 2A-C
..... ۱۶۰	شکل ۸-۶) در صد تشخیص صحیح حرکات مختلف چشم، با استفاده از شبکه ART 2A-E
..... ۱۶۱	شکل ۸-۷) در صد تشخیص صحیح حرکات مختلف چشم، با استفاده از شبکه های عصبی

فهرست جداول

عنوان

صفحه

جدول ۱-۳) مقدار مؤثر نویز معادل ورودی در محدود های فرکانسی مختلف.....	۳۶
جدول ۱-۵) در صد تشخیص صحیح دو حرکت چشم بوسیله شبکه پسانشمار خط.....	۷۷
جدول ۱-۵) در صد تشخیص صحیح دو حرکت چشم.....	۷۷
جدول ۳-۵) در صد تشخیص صحیح چهار حرکت چشم بوسیله شبکه پسانشمار خط.....	۷۹
جدول ۴-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات چپ، راست، بالا و پائین چشم.....	۷۹
جدول ۵-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی: فرد اول روز اول.....	۸۳
جدول ۵-۶) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی: فرد اول روز دوم.....	۸۳
جدول ۵-۷) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی: فرد اول روز سوم.....	۸۴
جدول ۷-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی: فرد اول روز چهارم.....	۸۵
جدول ۹-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی: فرد دوم.....	۸۶
جدول ۱۰-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی: فرد سوم و چهارم.....	۸۶
جدول ۱۱-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با ساختار شکل (۵-۶-ج).....	۸۷
جدول ۱۲-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی فرد اول.....	۸۹
جدول ۱۳-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی فرد دوم.....	۸۹
جدول ۱۴-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی فرد سوم و چهارم.....	۸۹
جدول ۱۵-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی با ساختار شکل (۵-۶-ج).....	۹۰
جدول ۱۶-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با دوبیسنس ۴.....	۹۱
جدول ۱۷-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با حداکثر-حداقل-میانگین دوبیسنس ۴.....	۹۲
جدول ۱۸-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با دوبیسنس ۲۰.....	۹۳
جدول ۱۹-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با حداکثر-حداقل-میانگین دوبیسنس ۲۰.....	۹۵
جدول ۲۰-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با دوبیسنس ۴.....	۹۶
جدول ۲۱-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با حداکثر-حداقل-میانگین دوبیسنس ۲۰.....	۹۶
جدول ۲۲-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با دوبیسنس ۴.....	۹۷
جدول ۲۳-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با حداکثر-حداقل-میانگین دوبیسنس ۲۰.....	۹۷
جدول ۲۴-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی چهار فرد.....	۹۹
جدول ۲۵-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی چهار فرد.....	۱۰۰
جدول ۶-۱) در صد تشخیص صحیح حرکات چپ و راست چشم با استفاده از شبکه RBF.....	۱۰۵

جدول ۶-۲) در صد تشخیص صحیح دو حرکت چشم بوسیله ساختارهای متفاوت شبکه RBF ...	۱۰۵
جدول ۶-۳) در صد تشخیص صحیح حرکات چپ، راست، بالا و پائین چشم با استفاده از شبکه RBF	۱۰۷
جدول ۶-۴) در صد تشخیص صحیح حرکات چپ، راست، بالا و پائین چشم بوسیله ساختارهای متفاوت شبکه RBF	۱۰۷
جدول ۶-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF فرد اول	۱۰۹
جدول ۶-۶) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF فرد دوم	۱۱۰
جدول ۶-۷) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی با شبکه RBF فرد سوم و چهارم	۱۱۰
جدول ۶-۸) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF ۳۰ نرون در لایه مخفی فرد اول	۱۱۰
جدول ۶-۹) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF ۳۰ نرون در لایه مخفی فرد دوم	۱۱۱
جدول ۶-۱۰) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF ۳۰ نرون در لایه مخفی فرد سوم و چهارم	۱۱۱
جدول ۶-۱۱) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF ۶۰ نرون در لایه مخفی فرد اول	۱۱۲
جدول ۶-۱۲) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF ۶۰ نرون در لایه مخفی فرد دوم	۱۱۲
جدول ۶-۱۳) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF ۶۰ نرون در لایه مخفی فرد سوم و چهارم	۱۱۲
جدول ۶-۱۴) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۱۵ نرون در لایه مخفی فرد اول	۱۱۴
جدول ۶-۱۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۱۵ نرون در لایه مخفی فرد دوم	۱۱۵
جدول ۶-۱۶) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۱۵ نرون در لایه مخفی فرد سوم و چهارم	۱۱۵

جدول ۶-۱۷) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۳۰ نرون در لایه مخفی فرد اول.....	۱۱۵
جدول ۶-۱۸) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۳۰ نرون در لایه مخفی فرد دوم.....	۱۱۶
جدول ۶-۱۹) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۳۰ نرون در لایه مخفی فرد سوم و چهارم.....	۱۱۶
جدول ۶-۲۰) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۶۰ نرون در لایه مخفی فرد اول.....	۱۱۶
جدول ۶-۲۱) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۶۰ نرون در لایه مخفی فرد دوم.....	۱۱۷
جدول ۶-۲۲) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF ۶۰ نرون در لایه مخفی فرد سوم و چهارم.....	۱۱۷
جدول ۶-۲۳) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه RBF و چهار فرد.....	۱۱۸
جدول ۶-۲۴) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه RBF و چهار فرد.....	۱۱۹
جدول ۷-۱) خلاصه الگوریتم های ART استفاده شده در این تحقیق.....	۱۳۱
جدول ۷-۲) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART فازی فرد اول.....	۱۳۸
جدول ۷-۳) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART فازی فرد دوم.....	۱۳۸
جدول ۷-۴) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART فازی فرد سوم و چهارم.....	۱۳۸
جدول ۷-۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A فرد اول.....	۱۳۹
جدول ۷-۶) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A فرد دوم.....	۱۳۹
جدول ۷-۷) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A فرد سوم و چهارم.....	۱۳۹
جدول ۷-۸) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A فرد اول.....	۱۴۰

جدول ۷-۹) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A-c فرد	
۱۴۰	دوم
جدول ۷-۱۰) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A-c فرد	
۱۴۰	سوم و چهارم
جدول ۷-۱۱) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A-e فرد	
۱۴۱	اول
جدول ۷-۱۲) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A-e فرد	
۱۴۱	دوم
جدول ۷-۱۳) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۴ هدفی بوسیله شبکه ART 2A-e فرد	
۱۴۱	سوم و چهارم
جدول ۷-۱۴) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART فازی فرد	
۱۴۳	اول
جدول ۷-۱۵) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART فازی فرد	
۱۴۳	دوم
جدول ۷-۱۶) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART فازی فرد	
۱۴۳	سوم و چهارم
جدول ۷-۱۷) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART 2A فرد اول	
۱۴۴	
جدول ۷-۱۸) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART 2A فرد دوم	
۱۴۴	
جدول ۷-۱۹) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART 2A فرد سوم	
۱۴۴	و چهارم
جدول ۷-۲۰) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART 2A-c فرد	
۱۴۵	اول
جدول ۷-۲۱) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART 2A-c فرد	
۱۴۵	دوم
جدول ۷-۲۲) در صد تشخیص صحیح حرکات تصادفی ۶ هدفی بوسیله شبکه ART 2A-c فرد	
۱۴۵	سوم و چهارم